

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 8Svk/31/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7022200372
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Babiaková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:7022200372.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Babiakovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudkyne JUDr. Anity Filovej a sudcu JUDr. Rastislava Dluhoša, PhD. v právnej veci žalobcu: J. W., nar. XX. J. XXXX, bytom F. XX, N. - Z., právne zastúpený advokátskou kanceláriou: AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., so sídlom Kmeťova 26, 040 01 Košice, IČO: 47 237 406, proti žalovanému: Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, so sídlom Tomášikova 14366/64A, 831 04 Bratislava, za účasti ďalších účastníkov konania: 1) Národná diaľničná spoločnosť a.s., so sídlom Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava a 2) V. W., nar. X. W. XXXX, bytom D. XX, XXX XX N., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 25280/2022/SSSVP/64915 zo 16. júna 2022, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. KE-6S/64/2022-184 zo dňa 26. marca 2025, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti zamietá.
- II. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Správneho súdu v Košiciach č. k. KE-6S/64/2022-184 zo dňa 26. marca 2025 mení tak, že rozhodnutie Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky č. 25280/2022/SSSVP/64915 zo 16. júna 2022 zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.
- III. Žalobcovi voči žalovanému priznáva právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania ako aj konania pred správnym súdom.
- IV. Ďalším účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Okresný úrad Košice, odbor výstavby a bytovej politiky č. OU-KE-OVBP2-2015/002131-ÚR vydal dňa 5. januára 2015 územné rozhodnutie o umiestnení líniovej stavby „Rýchlostná cesta R2 Šaca - Košické Oľšany“ (ďalej len „rozhodnutie o umiestnení stavby“). Z rozhodnutia o umiestnení stavby vyplýva, že súčasťou stavby je aj „odpočívadlo Valaliky, ktoré je situované na ľavej strane rýchlostnej cesty. Ide o veľké jednostranné odpočívadlo napojené z oboch smerov.“ Celá stavba bol rozdelená na 265 objektov.

2. Okresný úrad Košice, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím č. OU-KE-OVBP2-2022/000081-015 zo 17. marca 2022, ako prvostupňový správny orgán, na návrh stavebníka Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (ďalej len „vyvlastiteľ“ alebo „ďalší účastník 1“) rozhodol o dočasnom obmedzení vlastníckeho práva žalobcu pri užívaní jemu spoluvlastnícky (podiel vo veľkosti 35/36 k celku) patriacej nehnuteľnosti - pozemku - parcela CKN XXXX/X - orná pôda o výmere 2519 m², k. ú. Z., evidovanej na LV XXXX (ďalej len „dotknutá parcela“) - pre účel realizácie verejnoprospešnej líniovej stavby „R2 Šaca-Košické Oľšany“, objekt č. 310-10-Vodovodná prípojka pre odpočívadlo Valaliky, objekt č. 677-00-Ochrana diaľkových káblov ŽSR v km 110,076 R2 (ďalej len

„rozhodnutie o vyvlastnení“). Dočasné obmedzenie sa malo týkať dotknutej parcely iba v časti jej výmery 252 m² (diel č. 48 - 245 m² + diel č. 49 - 7 m²) a bolo stanovené na dobu určitú - „dočasný záber do jedného roka“. Žalobcovi bola za dočasné obmedzenie priznaná finančná náhrada v sume 1.156,65,- EUR. Vyvlastiteľ bol povinný začať s užívaním pozemku v lehote 5 rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení.

3. O odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu o vyvlastnení rozhodol právny predchodca žalovaného - Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, sekcia stavebnej správy a verejných prác (ďalej len „žalovaný“) rozhodnutím č. 25280/2022/SSSVP/64915 zo 16. júna 2022 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie žalovaného“), ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie o vyvlastnení.

4. Žalovaný ako nedôvodnú vyhodnotil námietku žalobcu, že v jeho prípade by bolo pre neho priaznivejším, ak by došlo k trvalému odňatiu vlastníckeho práva a nie iba k jeho obmedzeniu. Zdôraznil, že podľa § 2 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vyvlastňovaní“) je treba mať na zreteli, že rozsah vyvlastnenia závisí od jeho účelu, pričom označený zákon vymedzuje nevyhnutnú mieru obmedzenia, resp. zásahu do vlastníckeho práva kvalitou a intenzitou tohto zásahu s tým, že ak je to možné z hľadiska dosiahnutia účelu vyvlastnenia, je preferované nútené obmedzenie vlastníckeho práva pred úplným odňatím celej výmery pozemku. Poukázal na to, že v tomto prípade je správny orgán viazaný návrhom a keďže v danom prípade bol vyvlastiteľom podaný návrh iba na dočasné obmedzenie vlastníckeho práva, tak vzhľadom na charakter stavby trvalý prechod vlastníckeho práva nebol potrebný.

5. Za nedôvodnú mal aj odvoláciu námietku žalobcu o nedostatočnom posúdení využiteľnosti zvyšnej časti pozemku vo vlastníctve žalobcu prvostupňovým správnym orgánom formou znaleckého posudku, keďže na tento prípad nemožno aplikovať § 2 ods. 4 a 5 zákona o vyvlastňovaní, ktorý neupravuje situáciu obmedzenia vlastníckeho práva, ale iba situáciu vyvlastnenia (t. j. prechodu vlastníckeho práva). Žalovaný uviedol, že prvostupňový správny orgán bol povinný posúdiť, či obmedzenie vlastníckeho práva vzhľadom na charakter stavby by malo tak nepriaznivé dôsledky pre žalobcu, že by bolo pre neho priaznivejšie rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva k dotknutému pozemku na vyvlastniteľa a nie iba o jeho dočasnom obmedzení. Žalovaný sa plne stotožnil so závermi prvostupňového správneho orgánu, že údajnú nevyužiteľnosť dotknutej parcely žalobca podložil výlučne svojím subjektívnym tvrdením bez akýchkoľvek relevantných podkladov.

6. Ohľadne námietky žalobcu, že prvostupňový správny orgán pochybil, keď neriešil vec komplexne, t. j. keď spolu s rozhodnutím o obmedzení vlastníckeho práva nerozhodol aj o zriadení vecného bremena k zriadenej vodovodnej prípojke, žalovaný uviedol, že uvedené bude možné až po realizácii dotknutej stavby a po jej porealizačnom zameraní geometrickým plánom s dodatkom, keď žalobcovi bude poskytnutá náhrada aj za zriadenie vecného bremena.

7. Skutočnosť, že v rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu absentovala zmienka o geometrickom pláne, ktorým bolo riešené odčlenenie dielov č. XX a č. XX od dotknutej parcely žalobcu, žalovaný vyhodnotil za formálny nedostatok, ktorý svojou podstatou nemá vplyv na zákonnosť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, pretože ten z tohto podkladu vychádzal a v napadnutom rozhodnutí sa prvostupňový správny orgán vyslovene odvoláva na znalecký posudok, ktorého súčasťou je predmetný geometrický plán označený ako „Podklad na uzatváranie nájomných zmlúv - dočasný záber a záber do jedného roka pre stavbu R2 Šaca - Košické Oľšany č. 281/2016“ z 11. októbra 2016, čím je uvedený geometrický plán, aj keď nepriamo, v rozhodnutí identifikovaný.

8. V súvislosti s námietkou žalobcu o strate prístupu k dotknutej parcele, žalovaný poukázal, že v zmysle projektovej dokumentácie bola pôvodná prístupová cesta odklonená, avšak bude vybudovaná k dotknutej parcele nová prístupová cesta po obvode odpočívadla Valaliky.

9. Na margo námietky žalobcu smerujúcej proti výberu výpočtovej metódy „polohovej diferenciacie“ znalcom pre ohodnotenie dotknutej parcely, žalovaný s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Sžo 150/2009 z 18. mája 2010, uviedol, že znalec ako štátom splnomocnená osoba v plnej miere zodpovedá za obsah ním vypracovaného znaleckého posudku a správny orgán nemá právo posudzovať jeho závery či ich spochybňovať. Žalovaný sa vyjadril aj k názoru žalobcu, že znalcom, metódou polohovej diferenciacie a nie porovnávacou metódou určená, všeobecná hodnota dotknutej parcely je odlišná od jej trhovej ceny, pričom žalovaný uviedol, že všeobecná hodnota majetku je znalcom objektivizovaná hodnota ako najpravdepodobnejšia cena majetku ku dňu jeho ohodnotenia v danom mieste a čase, ktorú by tento majetok mal dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, pri poctivom predaji, keď kupujúci aj predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou i opatrnosťou a s predpokladom, že cena nebude ovplyvnená neprimeranou pohnútkou. S ohľadom k uvedenému podľa

žalovaného v danom konkrétnom prípade bola všeobecná hodnota dotknutej parcely objektívne určená znaleckým posudkom a je ekvivalentom jej trhovej ceny.

II.

Priebeh konania pred správnym súdom a jeho rozhodnutie

10. Proti rozhodnutiu žalovaného podal žalobca správnu žalobu na Krajský súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“) a žiadal, aby správny súd zrušil tak rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie o vyvlastnení.

11. Žalobca v žalobe namietal:

- nezrozumiteľnosť rozhodnutia žalovaného pre nedostatok dôvodov, keď sa žalovaný nedostatočne vysporiadal s jeho odvolacím argumentom, že rozhodnutie o dočasnom obmedzení jeho vlastníckeho práva nerieši komplexne celú vec, keďže toto obmedzenie má trvalý a nezvratný zásah do jeho vlastníctva umiestnením stavby - vodovodnej prípojky,
- ako nedostatočnú argumentáciu správnych orgánov, že právny vzťah k vodovodnej prípojke bude vyriešený zriadením vecného bremena po jej výstavbe,
- že žalovaný a ani prvostupňový správny orgán neodôvodnili, na základe čoho ustálili, že dočasné obmedzenie spoluvlastníckeho práva žalobcu k dotknutej parcele môže byť pre žalobcu viac priaznivejšie ako by bolo jeho vyvlastnenie,
- že rozhodnutia obchádzajú zákon o vyvlastňovaní, keďže nejde o obmedzenie vlastníckeho práva, ktoré predpokladá existenciu skutočnosti prechodnej povahy, ale o trvalé. Po odpadnutí dôvodu obmedzenia vlastníckeho práva by sa pozemok mal stať znova nezaťaženým a vlastník by mal mať opäť možnosť využívať svoje vlastnícke právo v plnej miere ako pred obmedzením, no to v danom prípade nebude splnené,
- porušenie § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní, keď nebola skúmaná využiteľnosť, obmedzením vlastníckeho práva nezasiahnuť zvyšnej časti dotknutej parcely, na základe znaleckého posudku. Poukázal na to, že v jeho prípade nejde o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva, ale o trvalé. Tiež tvrdil, že stavbou bude zasiahnutá celá dotknutá parcela,
- že k dotknutej parcele nebude vybudovaná využiteľná prístupová cesta a že dotknutá parcela bude v dôsledku trvalého umiestnenia stavby na nej nevyužiteľnou nielen pre neho, ale táto bude aj z toho dôvodu nescudziteľnou,
- že žalovaný v odvolacom konaní nenapravil zjavnú nezákonnosť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, v ktorom v zmysle § 13 ods. 4 písm. c) zákona o vyvlastňovaní absentuje obligatórna zákonná náležitosť, a to označenie geometrického plánu, ktorý bol podkladom na čiastočné vyvlastnenie, čo má za následok nezákonnosť rozhodnutia,
- že sa žalovaný náležite nevysporiadal ani s námietkou, že znalec pri určení ceny za vyvlastnenie použil iba metódu polohovej diferenciácie, čo je teoretický spôsob výpočtu a nepoužil výnosovú ani porovnávaciu metódu, pričom podľa rozhodnutia sp. zn. 4Sžo/65/2015 „Primeraná náhrada sa zisťuje vždy analyzovaním miestneho trhu, všetkými tromi rovnocennými metódami, ktorými sú porovnávanie kúpnych cien, kapitalizácia čistých výnosov a náklady podľa cien stavebných prác...“, ale žalovaný sa iba obmedzil na konštatovanie, že za závery znaleckého posudku zodpovedá znalec.

12. Správny súd v Košiciach, ako právny nástupca Krajského súdu v Košiciach, rozsudkom č. k. KE-6S/64/2022-184 zo dňa 26. marca 2025 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol.

13. Správny súd zhrnul, že podstata žalobných námietok žalobcu je prioritne založená na jeho presvedčení o nezákonnosti rozhodnutia žalovaného ako aj rozhodnutia o vyvlastnení, ktorými bolo rozhodnuté o dočasnom obmedzení (1 rok) jeho (spolu) vlastníckeho práva k dotknutej parcele kvôli výstavbe úseku vodovodu k diaľničnemu odpočívadlu Valaliky (dotknutá stavba), a to z dôvodu, že dotknutú parcelu nebude môcť plnohodnotne využívať. Podľa žalobcu ide o okolnosti spočívajúce jednak v trvalom charaktere dotknutej stavby, že užívacie právo žalobcu bude trvalo narušené kvôli výstavbe dotknutej stavby, ako aj kvôli susedstvu dotknutej parcely s diaľnicou, železničnou traťou a mostom a táto parcela bude z týchto dôvodov aj nepredajnou. Z toho dôvodu má byť pre žalobcu priaznivejším rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva (o vyvlastnení) k dotknutej parcele zo žalobcu na vyvlastniteľa ako k celku.

14. Ohľadom tvrdenia žalobcu, že v napadnutých rozhodnutiach absentuje odôvodnenie verejného záujmu, poukázal na to, že uvedená námietka nebola uplatnená v žalobe ani v replike žalobcu, správny súd sa k nej preto nemusel vyjadrovať. Ako obiter dictum uviedol, že správne orgány dostatočne odôvodnili verejný záujem na výstavbe celého komplexu diaľnice v spojení s obslužnými objektami a zariadeniami ako celku tak, ako v celku bolo rozhodnuté aj o umiestnení tejto komplexnej stavby.

15. Poukázal na to, že zákon o vyvlastňovaní obsahuje právnu reguláciu tak núteného odňatia (prechodu) vlastníckeho práva, ako aj núteného obmedzenia vlastníckeho práva, ktoré zákonodarca nezamieňa. Podľa § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní správny orgán musí v prípade potreby zásahu do vlastníctva inej osoby skúmať, či by nepostačovalo aplikovať miernejšiu formu zásahu, a to obmedzenie vlastníckeho práva pred vyvlastnením, pričom jediným navigačným ukazovateľom pre toto rozhodnutie správneho orgánu je „účel“, ktorý má byť týmto zamýšľaným zásahom do vlastníctva dosiahnutý. K tomu, aby správny orgán zvolil na dosiahnutie sledovaného cieľa vyvlastnenie ako závažnejšiu a spoločensky menej želanú formu zásahu do vlastníctva vlastníka, však nepostačuje iba pranie (osobné želanie) zásahom dotknutého vlastníka, ale musia byť dané na jeho strane objektívne skutočnosti odôvodňujúce voľbu tejto formy zásahu. Obzvlášť viditeľným je to pri líniových verejnoprospešných stavbách napríklad zriadenie verejného potrubia (vodovodného alebo plynového a pod.), kedy by sice každý mal záujem participovať na využívaní tejto verejnoprospešnej stavby, avšak už málokto z vlastníkov parcely, skrz ktorú má byť táto verejnoprospešná stavba realizovaná, mieni túto stavbu aj strpieť, a to aj napriek danosti tohto verejného prospechu a aj napriek nezmenenému účelu dovtedajšieho užívania dotknutej parcely, ktoré parcely všetky ak by mal štát, zabezpečujúci tento verejný prospech, za daných okolností nezmenenej kvality a kvantity ich dovtedajšej využiteľnosti vyvlastniť a to samozrejme za trhovú cenu, bolo by to nepochybne aj pre štátny rozpočet neúnosným (keďže vyvlastnenie je prípustné iba za primeranú náhradu). Doplnil, že o pomerovaní (porovnávaní) inštitútov obmedzenia vlastníckeho práva a prechodu (vyvlastnením) vlastníckeho práva z hľadiska splnenia predpokladov na aplikáciu niektorého z nich, zákonodarca pojednáva iba v § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní, nie však už v § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní, ktoré ustanovenie zákonodarca venuje výlučne už iba inštitútu vyvlastnenia.

16. Účel, dosiahnutie ktorého sa napadnutým rozhodnutím sledovalo, nespočíval v potrebe riešenia trvalého umiestnenia dotknutej stavby vodovodu vo verejnom záujme (inžinierskych sietí k diaľničnemu odpočívadlu) na dotknutej parcele žalobcu, ako sa mylne domnieva žalobca, pretože otázka umiestnenia tejto líniovej stavby bola v čase napadnutého rozhodovania žalovaného už vyriešená, a to právoplatným a vykonateľným rozhodnutím o umiestnení verejnoprospešnej líniovej stavby diaľnice vrátane diaľničného odpočívadla a jeho napojenia ako celku, ale účelom tohto zásahu bolo iba na dobu výstavby vytvoriť stavebníkovi tejto stavby vo verejnom záujme, podmienky na jej zriadenie, t. j. na jej výstavbu na jednej strane, a súčasne na strane druhej, žalobcu za náhradu dočasne obmedziť vo využiteľnosti dotknutej parcely ako celku.

17. Vzhľadom k uvedenému, správne orgány, zväziac jednako charakter (bonitu) dotknutej parcely žalobcu, ktorá je ornou pôdou a s tým súvisiaci účel jej užívania na poľnohospodársku výrobu, ktorý spôsob jej využívania, aj keď len v obmedzenejšom rozsahu (na jej stavbou nezasiahnutej časti), mohol byť zachovaný aj počas dotknutej výstavby, z ktorého dôvodu žalobcovi napokon za toto jeho dočasné obmedzenie bola poskytnutá aj náhrada, a jednako zväziac aj umiestnenie (iba na časti žalobcovi patriacej dotknutej parcele) a charakter dotknutej stavby (jej umiestnenie pod zemou), po zriadení ktorej môže byť dotknutá parcela využiteľnou ako celok na jej dovtedajší účel, podľa správneho súdu správne orgány zvolili proporcionálne vo vzťahu k týmto zisteniam, ako aj vo vzťahu k sledovanému účelu (výstavba), vhodný a v § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní predvídaný menej invazívny spôsob zásahu do (spolu)vlastníckeho práva žalobcu k dotknutej parcele, a to v podobe jeho obmedzenia v užívaní dotknutej parcely ako celku na čas nevyhnutne potrebný na dobu výstavby uvedenej líniovej stavby, keďže aj po skončení tejto výstavby môže byť už celá dotknutá parcela žalobcu, vrátane tej jej časti, ktorá bude zasiahnutá výstavbou, aj naďalej užívaná na deklarovaný poľnohospodársky účel.

18. Pokiaľ ide o zvyšnú skupinu argumentov, ktorými sa žalobca v konaní pred správnymi orgánmi snažil odôvodniť, že pre neho by bolo priaznivejšie vyvlastnenie než iba obmedzenie vlastníckeho práva k dotknutej parcele, pretože kvôli nim nebude môcť jemu spoluvlastnícky patriacu parcelu užívať ani v dobe počas stavby diaľnice a ani po jej skončení a po skončení výstavby vodovodného potrubia, tak k nim možno zahrnúť argument o blízkosti stavby diaľnice, čo je spojené s rozsiahlym pohybom stavebnej techniky, osôb a materiálu pri stavbe diaľnice, ktoré nevyhnutne zasiahnu aj dotknutú parcelu; argument o trvalom umiestnení čiernej stavby (vodovodného potrubia) na jeho dotknutej parcele, kvôli ktorej nebude môcť túto dotknutú parcelu užívať plnohodnotne na poľnohospodársky účel ako pred jej výstavbou a ani na výstavu a nebude ju môcť ani predať; ako aj argument o blízkosti diaľnice, železnice a mosta k dotknutej parcele.

19. V súvislosti s argumentom o blízkosti diaľnice a s tým spojených na jej výstavbe prebiehajúcich prácach správny súd uviedol, že ak mal žalobca za to, že využiteľnosť dotknutej parcely bude znemožnená blízkosťou diaľničného komplexu, možno z tohto vyvodiť, že žalobca mal a mohol v tomto smere vznášať svoje námietky a požiadavky v územnom a stavebnom konaní, v ktorom sa riešilo umiestnenie a povolenie stavby diaľničného komplexu. Pokiaľ ide o vykonávanie poľnohospodárskej

činnosti žalobcom na dotknutej parcele, ako to uviedol už aj sám žalovaný, realizáciou stavby vodovodu (podzemnej líniovej stavby) na dotknutej parcele nebude znemožnený jej dovtedajší účel využitia na poľnohospodárske účely a napokon správny súd dodáva, že užívanie parcel umiestnených okolo diaľnic na poľnohospodársku výrobu, tak ako je to aj v prípade dotknutej parcely žalobcu, nie je ničím výnimočným ani nemožným. O opaku žalobca nepredložil žiadny dôkaz. Na podporu uvedeného správny súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Sžo/169/2015 zo 14. decembra 2016. Dôvodom, ktorý by bol spôsobilým zvrátiť názor správnych orgánov o pre žalobcu priaznivejšom vyvlastnení v porovnaní s obmedzením jeho vlastníckeho práva, nebola ani ním tvrdená strata prístupu k dotknutej parcele v dôsledku realizácie dotknutej stavby, ktorý prístup, ako konštatovali správne orgány, bude podľa projektovej dokumentácie vybudovaný.

20. Pokiaľ ide o námietku žalobcu o potrebe budúcich možných opráv na jeho dotknutej parcele nachádzajúceho sa vodovodného potrubia zriadeného vo verejnom záujme, túto otázku správne orgány pre ustálenie prijateľnejšej formy zásahu do vlastníctva žalobcu ani zohľadňovať nemuseli, pretože táto otázka je riešená zákonodarcom podľa § 20 zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o verejných vodovodoch“) zriadením ex lege vecného bremena ohľadne vstupu prevádzkovateľa vodovodného potrubia na cudziu parcelu. Preto je bezpredmetnou aj žalobná námietka žalobcu o tom, že správne orgány neriešili danú situáciu komplexne, keď napadnutými rozhodnutiami nezriadili aj vecné bremeno na dotknutej parcele žalobcu.

21. Doplnil, že z chronologického usporiadania zákona o vyvlastňovaní, ako aj skrz prepojenie § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní, ktorý sa týka výlučne inštitútu vyvlastnenia, skrz slovné spojenie „neprimerané ťažkosti“ je síce zrejším, že aj ustanovenie § 2 ods. 5 zákona o vyvlastňovaní sa týka inštitútu vyvlastnenia a nie inštitútu obmedzenia vlastníckeho práva, avšak ak by sa aplikujúc analogiu legis, znenie tohto ustanovenia ako pomôcka použilo na formulovanie možných dôvodov, kvôli ktorým by bolo možné uvažovať o tom, či a za akých podmienok by bolo pre vlastníka priaznivejším vyvlastnenie a nie obmedzenie vlastníckeho práva, tak by bolo možné konštatovať, že argumenty žalobcu, ktorými sa snažil odôvodniť pre neho priaznivejšiu formu zásahu v podobe vyvlastnenia, by bolo možné priradiť k zneniu § 2 ods. 5 písm. a) a b) zákona o vyvlastňovaní.

22. Podľa § 2 ods. 5 písm. b) zákona o vyvlastňovaní, o neprimeranú ťažkosť v užívaní zvyšnej časti „vyvlastnenej“ nehnuteľnosti, t. j. ktorá by vznikla v dôsledku vyvlastnenia faktickým rozdelením veci, by išlo vtedy, ak by nebolo možné cit. „...užívať zostávajúcu časť pozemku alebo zostávajúcu časť stavby doterajším spôsobom.“, t. j. spôsobom, na ktorý sa nehnuteľnosť užívala a užíva do doby zásahu, resp. v čase zásahu. Analogicky v pomeroch danej konkrétnej veci by to pri obmedzení vlastníckeho práva znamenalo, že dotknutá parcela by sa nedala využívať „doterajším spôsobom“, t. j. na poľnohospodársky účel, na ktorý bola užívaná aj do doby pred obmedzením vlastníckeho práva žalobcu k nej, takže v zmysle uvedeného by bolo irelevantným, na aký iný možný, resp. vlastníkom veci v budúcnosti zamýšľaný účel, by bolo možné vec užívať v porovnaní s jej užívacím stavom, daným v čase obmedzenia vlastníckeho práva vlastníka k tejto veci. Totižto po dokončení stavby vodovodu má vyvlastiteľ (stavebník) v súlade s cit. § 20 ods. 3 zákona o verejných vodovodoch povinnosť vzhľadom na povahu vykonaných stavebných prác uviesť dotknutú parcelu žalobcu nie do pôvodného stavu, čo samozrejme vzhľadom na uloženie líniovej stavby do dotknutej parcely žalobcu nie je možným, ale mal povinnosť uviesť ju do cit. „... stavu zodpovedajúceho predchádzajúcemu účelu alebo využívaniu nehnuteľnosti“, čo v tomto prípade je možným. Nenáležitou bola preto aj námietka žalobcu o možnom jeho budúcom zámere užívať dotknutú parcelu napr. na účel výstavby, od argumentu ktorého žalobca taktiež odvodzuje, že túto dotknutú parcelu nebude vedieť v budúcnosti ani scudziť, keďže ani akýkoľvek iný jej vlastníak ju nebude môcť na tento účel využiť. Poukázal na to, že nebola priamo na obmedzení dotknutej časti parcely žalobcu vytvorená trvalá prekážka, ktorá by bránila v jej užívaní na poľnohospodársky účel a takáto prekážka nebude vytvorená ani po jej dostavbe, keďže sa jedná o líniiovú stavbu, ktorá je zakopaná pod zemským povrchom a teda nevytvára prekážku v prístupe ani na touto stavbou dotknutú časť ani na zvyšnú časť dotknutej parcely žalobcu.

23. Okrem toho, pokiaľ ide o prístup k dotknutej parcele žalobcu, žalobca namieta jeho stratu nie vo vzťahu k obmedzením jeho vlastníctva vytvorenej prekážke na jemu patriacej dotknutej parcele, ktoré obmedzenie je predmetom napadnutého rozhodnutia žalovaného a teda aj tohto súdneho konania, ale jeho stratu (rozumej stratu prístupu) namieta v dôsledku umiestnenia dotknutej parcely medzi diaľnicou, odpočívadlom a železničnou traťou. Správny súd podotýka, že slovo cit. „najmä“ síce naznačuje, že výpočet okolností v § 2 ods. 5 zákona o vyvlastňovaní, v dôsledku ktorých by mohli nastať pre vyvlastneného vlastníka neprimerané ťažkosti v užívaní zvyšku nevyvlastnenej parcely, a analogicky pri obmedzení jeho vlastníctva, kvôli ktorým by bolo možné teoreticky uvažovať o priaznivejšom vyvlastnení

pre tohto vlastníka, je síce iba demonštratívny (príkladný) a teda nie konečný, takže by ich bolo možné rozšíriť aj o iné okolnosti, napríklad aj o okolnosť namietanú žalobcom, avšak vzhľadom na podstatu tejto námietky o strate vonkajšieho prístupu žalobcu k dotknutej parcele, ktorá sa opäť týka umiestnenia dotknutej parcely vo vzťahu ku okolitým stavbám diaľnice, mostu či železnice, riešenie umiestnenia ktorých však nebolo predmetom konania a rozhodnutia žalovaného a teda ani predmetom preskúmvacieho záujmu správneho súdu v tomto konaní, správny súd opätovne s poukazom na § 10 ods. 12 zákona o vyvlastňovaní, konštatuje, že túto námietku straty prístupu k dotknutej parcele v dôsledku výstavby diaľnice a odpočívadla, mohol a mal žalobca uplatniť v územnom konaní, v ktorom sa riešilo umiestnenie týchto stavieb vo vzťahu k polohe dotknutej parcely.

24. Neopodstatnenou je aj požiadavka žalobcu, že správne orgány boli povinné v tomto prípade označovať v napadnutých rozhodnutiach geometrický plán, pretože ten ako povinnú náležitosť rozhodnutia vyžaduje § 13 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní iba v prípade ak sa jedná o cit. „Rozhodnutie o vyvlastnení“, t. j. o prechode vlastníckeho práva, čo ale nie je prípad žalobcu. V uvedenej súvislosti je nutným dodať, že v danom preskúmvanom prípade nebolo napadnutými rozhodnutiami rozhodované ani o zmene vecí rozdelením v dôsledku jej čiastočného vyvlastnenia a ani o zriadení vecného bremena na dotknutej parcele žalobcu, ktorá otázka bude riešená ex lege a v rozsahu porealizačného zamerania stavby vodovodného potrubia.

25. Správny súd vzhliadol nedôvodnou aj poslednú námietku žalobcu týkajúcu sa nesprávnych záverov znaleckého posudku o určení hodnoty dotknutej parcely žalobcu v dôsledku žalobcom tvrdených znalcom použitých nesprávnych metód na jej určenie. Správny súd má za to, že žalovaný, a hlavne jemu predchádzajúci prvostupňový správny orgán, súc si vedomý účelu, ktorý napadnutým rozhodnutím sledoval, v súlade s týmto účelom správne vymedzil súdnemu znalcovi znaleckú úlohu, v súvislosti s ktorou už znalec ako osoba odborne znala, sám určil potrebné znalecké metódy, ktoré na jej splnenie použil a ktoré odborné závery už správne orgány neboli oprávnené revidovať ani prehodnocovať, a to z dôvodu nedostatku odbornosti vlastnej iba znalcovi. V uvedenej súvislosti správne orgány teda žalobcu správne odkázali, aby sa v prípade jeho nespokojnosti s výškou jemu priznanej náhrady obrátil so svojím nárokom na civilný súd.

26. V súvislosti so žalobcom navrhovaným dokazovaním formou obhliadky na mieste samom, na základe ktorého mal správny súd zistiť, že stavebné práce sú vykonávané nad rámec rozhodnutia žalovaného, správny súd dodáva, že toto žalobcom navrhované dokazovanie nevykonal, pretože jednako, ako to vyplýva z už vyššie uvedeného, vykonanie tohto dôkazu, ktoré sa týka už fázy vykonávania rozhodnutia žalovaného, by nemalo žiadny vplyv a preskúvanie zákonnosti tohto rozhodnutia žalovaného a jednako správny súd v zásade nie je súdom skutkovým (vyhľadávacím), ale je súdom prieskumným a teda vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy.

III.

Kasačná sťažnosť a priebeh konania na kasačnom súde

27. Proti napadnutému rozsudku správneho súdu podal žalobca - sťažovateľ kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „SSP“). Žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a zrušiť rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňového orgánu. Žiadal aj o priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti.

28. Sťažovateľ namietal, že v konaní nebol preukázaný právny predpoklad vyvlastnenia, keď pojem „v nevyhnutnej miere“ bol žalovaným a správnym súdom vyložený reštriktívne v neprospech sťažovateľa a nebolo preukázané, v čom má spočívať verejný záujem na realizácii stavebných prác - obmedzenie vlastníckeho práva sťažovateľa len na dobu jedného roka. Podmienka nevyhnutnej miery bola zúžená na neprípustnú hranicu, keď v danom konaní sa v prvom rade zúžil účel vyvlastnenia len na vykonanie stavebných prác a pritom sa neprihliadalo na výsledok stavebných prác - samotnú stavbu.

29. Správny súd a ani žalovaný nevykonali prieskum, či sťažovateľovi bola priznaná primeraná náhrada, ktorú učil znalec, pričom je automaticky odkazovaný na civilné sporové konanie. Poukázal na to, že cieľ vyvlastnenia bolo možné dosiahnuť inak, keď bol ochotný odpredať predmetné pozemky štátu a vo vyvlastňovacom konaní uviedol, že preňho je priaznivejšie, aby bolo rozhodnuté o prechode vlastníckeho práva.

30. Podmienka vo verejnom záujme nebola podľa sťažovateľa splnená a ani riadne definovaná, a to v korelácii s nesprávnym výkladom pojmu v nevyhnutnej miere, ak si správny orgán, ako aj správny súd vymedzili vo svojom rozhodnutí účel vyvlastnenia len na realizáciu stavebných prác po dobu jedného roka, tak rozhodnutia vôbec neposkytujú odpoveď na základe akých konkrétnych skutočností je v danom prípade preukázaný a daný verejný záujem.

31. Správny súd poskytol nesprávny výklad a aplikáciu § 2 ods. 3 a ods. 4 zákona o vyvlastňovaní, keď stotožňuje pojmy „nepriaznivejšie“ a „nepriemerané ťažkosti“ pre vyvlastňovaného. Splnenie podmienky „nepriaznivejšieho“ pre vyvlastňovaného spôsobuje podľa sťažovateľa právny následok vydania rozhodnutia o trvalom prechode vlastníckeho práva (nie len jeho obmedzenie) a splnenie podmienky „nepriemerané ťažkosti“ pre vyvlastňovaného spôsobuje právny následok vydania rozhodnutia ohľadom rozšírenia vyvlastnenia na zvyšnú časť pozemku. Navyše správny súd vôbec neposkytol odpoveď, z akých konkrétnych právnych dôvodov by malo byť vyvlastnenie vo forme obmedzenia vlastníckeho práva na dobu jedného roka na uskutočnenie stavebných prác, ktorých výsledkom bude umiestnenie trvalej stavby na pozemku vyvlastňovaného, pre neho priaznivejšie. Správny súd svojím rozhodnutím priznal právnu ochranu jedine štátu, pre ktorý je priaznivejšia právna pozícia nemať vo vlastníctve pozemok, na ktorom mieni umiestniť stavbu. Pojem „nepriaznivejšie“ je nutné vykladať aj v intenciách osobitného pojmu personálnej autonómie jednotlivca vlastníť určitý majetok, keď nebol zohľadnený vôbec prejav vôle sťažovateľa - nevlastniť tento majetok.

32. Podľa sťažovateľa predložené fotografie a zábery z dronu jednoznačne preukazujú, že počas doby výstavby bolo úplne znemožnené užívať celý pozemok sťažovateľovi a nielen jeho časť deklarovanú v rozhodnutí o vyvlastnení. Podľa sťažovateľa nebola zohľadnená samotná stavba na predmetnom pozemku, keď táto bude síce zakopaná pod zemským povrchom, ale len do určitej hĺbky - nie je to podzemná stavba, ktorá nemá vplyv na povrchové úpravy vlastníka pozemku.

33. Namietal aj procesný postup správneho súdu pri vykonávaní a hodnotení dôkazov, ktorý najprv odmietol vykonať dokazovanie (fotodokumentáciu a videozáznam z dronu) a následne svojvoľne hodnotil dôkazy - preberá argumentáciu vyvlastniteľa. Správny súd nedôvodne odmietol vykonať dôkazy za účelom preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu - nesprávne vymedzenie účelu vyvlastnenia, spôsobu vyvlastnenia, ako aj samotného rozsahu vyvlastnenia.

34. Otázkou využiteľnosti zvyšnej časti pozemku mal podľa sťažovateľa správny súd vyhodnotiť právne nesprávne, keď tvrdí, že sa pozemok rozhodnutím o vyvlastnení nerozdelil, t. j. neoddelila sa časť, ktorú má užívať vyvlastniateľ a ktorú mal údajne bez akýchkoľvek ťažkostí užívať sťažovateľ, pričom z rozhodnutia správneho orgánu jednoznačne vyplýva, že pozemok sa rozhodnutím dočasne rozdelil na dobu jedného roka, v ktorom sa vyčlenil rozsah oddeleného pozemku sťažovateľa. Podľa § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní ide o odbornú otázku - využiteľnosť zvyšnej časti pozemku, na ktorú má byť zabezpečený znalecký posudok.

35. Namietal aj aplikovanie dvoch rozdielnych právnych úprav o vyvlastňovaní, keď sťažovateľ má byť vyvlastnený následne ex lege - zákonom o verejných vodovodoch, ktorý sám upravuje v § 21 zákona o verejných vodovodoch potrebu vykonať vyvlastňovacie konanie, teda je vylúčené zriadenie vecného bremena ex lege (ad absurdum správny súd poukazuje na § 20 ods. 3 zákona o verejných vodovodoch).

36. Podľa sťažovateľa v rozhodnutí o vyvlastnení absentovala taxatívne stanovená náležitosť - geometrický plán, ktorým sa mal záväzne určiť rozsah vyvlastnenia časti pozemku, a to bez ohľadu na zvolenú formu vyvlastnenia.

37. Žiadal priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok, keď podľa jeho názoru výkonom napadnutého rozsudku dochádza k zásahu do práva na ochranu vlastníctva a nemožno ústavnoprávne akceptovať výstavbu trvalej stavby bez hmotnoprávneho titulu. Právnym posúdením správneho súdu dochádza k vytvoreniu nebezpečnej rozhodovacej praxe a aplikácii § 2 ods. 3 a 4 zákona o vyvlastňovaní. Výkonom rozhodnutia dochádza v súčasnosti k nenapraviteľným škodám na majetku, a to vybudovaním stavby na pozemku sťažovateľa bez adekvátneho právneho titulu. Dochádza k priamemu zníženiu majetkového stavu sťažovateľa a k zdevastovaniu celého pozemku stavebnými prácami. Navyše práce prebiehajú aj v súčasnosti, keď od právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení dňa 30. júna 2022 už prebehla údajne nevyhnutná doba na uskutočnenie stavebných prác - 1 rok. Za obdobie, ktoré prevyšuje 1 rok, štát sťažovateľovi neposkytol žiadnu náhradu.

38. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalovaný, ktorý poukazuje na to, že sťažovateľ účel vyvlastnenia - verejný záujem - nenamietal počas celého konania pred správnymi orgánmi a uvedená námietka nebola ani obsahom správnej žaloby. Z uvedeného žalovaný považuje tento kasačný dôvod za neprípustný. K aplikácii ustanovení § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní uvádza, že ide o absolútnu dezinterpretáciu zákona sťažovateľom, keď uvedené interpretuje ad absurdum bez posúdenia vzťahu uvedeného ustanovenia najmä k § 2 ods. 1 písm. a) zákona o vyvlastňovaní, podľa ktorého vyvlastnenie možno uskutočniť len v nevyhnutnej miere. Podľa žalovaného skutkový stav spočívajúci v realizácii inžinierskych prípojok pre hlavný objekt - diaľničné teleso, ktorých vybudovanie si vyžaduje len vymedzený čas a po ich zrealizovaní bude zasiahnutý pozemok sťažovateľa uvedený do pôvodného stavu, nezasahuje do možnosti ďalšieho využívania pozemku doposiaľ zaužívaným spôsobom. Tvrdenia sťažovateľa zámerne ignorujú komplexnosť zákona o vyvlastňovaní a výhradne sa sústredia na oklieštenú interpretáciu

ustanovenia § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní bez zohľadnenia chronologického usporiadania zákona, jeho účelu a vzájomného vzťahu jednotlivých ustanovení. K požiadavke znaleckého dokazovania žalovaný uviedol, že ustanovenie § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní je zámerne a logicky koncipované tak, že znalecké skúmanie je účelné výhradne v prípade úplného vyvlastnenia vlastníckeho práva, nie v prípade jeho dočasného obmedzenia, pretože tým nedochádza k trvalej zmene podstaty pozemku a jeho využiteľnosti. K správnosti záverov znaleckého dokazovania žalovaný uviedol s odkazom na judikatúru, že právne predpisy neumožňujú správnomu orgánu vo vyvlastňovacom konaní revidovať zákonnosť a správnosť znaleckého posudku.

39. K námietke sťažovateľa, že správny súd nevykonal ním požadované dokazovanie vykonaním miestnej obhliadky, uviedol, že správny súd sa touto žiadosťou sťažovateľa riadne zaoberal, pričom prijal záver, že nesúvisí s vecou prejednávanou v tomto konaní z dôvodu, že zistenie aktuálneho skutkového stavu na mieste nie je spôsobilé ovplyvniť zákonnosť alebo nezákonnosť rozhodnutia žalovaného. Žiadal kasačnú sťažnosť zamietnuť.

40. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril aj ďalší účastník konania 1) - Národná diaľničná spoločnosť, a.s., ktorý poukázal na to, že vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere, teda ho nie je možné realizovať nad rámec rozsahu potrebného na uskutočnenie stavby diaľnice. Trvalé odňatie vlastníckeho práva by znamenalo porušenie základných princípov právneho štátu. Poukázal na to, že v súlade s § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní nemožno rozhodnúť o prechode tam, kde stačí obmedzenie vlastníckeho práva. Zopakoval, že predmetom návrhu na obmedzenie vlastníckeho práva bolo len dočasné obmedzenie vlastníckeho práva pre účely výstavby vonkajšieho vodovodu k odpočívadlu Valaliky. Ďalšie právne povinnosti vo vzťahu k predmetnému vodovodu budú riešené až po ich zameraní porealizačným geometrickým plánom a sťažovateľovi bude uhradená jednorazová odplata za zriadenie vecného bremena. Ohradil sa proti tvrdeniam sťažovateľa, že výstavba vodovodu je realizovaná bez právneho titulu, keď odkázal na vydané stavebné povolenie, podľa ktorého bol vyvlastniťel povinný začať s užívaním pozemku v lehote piatich rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení. Po ukončení prác bude dotknutá parcela uvedená do pôvodného stavu. Žiadal kasačnú sťažnosť zamietnuť.

41. Na vyjadrenia žalovaného ako aj ďalšieho účastníka konania reagoval sťažovateľ, ktorý v podstatnom zopakoval svoju argumentáciu z kasačnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie kasačného súdu

42. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačná sťažnosť sťažovateľa bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP) a je prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k názoru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

43. Kľúčovými otázkami, ku ktorým zodpovedaniu bol kasačný súd sťažovateľom vyzvaný, boli, či správny súd správne právne posúdil závery príslušných orgánov týkajúce sa (i) formy obmedzenia vlastníckeho práva na dobu jedného roka, (ii) verejného záujmu na obmedzení vlastníckeho práva, (iii) nevyhnutnej miery obmedzenia vlastníckeho práva sťažovateľa, (iv) priaznivejšieho prechodu vlastníckeho práva, (v) výšky priznanej primeranej náhrady, (vi) využívania dotknutého pozemku počas výstavby, (vii) absencie označenia geometrického plánu v rozhodnutí o vyvlastnení a tiež namietal (viii) nevykonanie dokazovania správnym súdom. Žiadal tiež priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

44. Sťažovateľ v prvom rade namietal nesprávne právne posúdenie zo strany správneho súdu, keď tvrdil, že rozhodnutie o dočasnom obmedzení jeho vlastníckeho práva nerieši komplexne celú vec, keďže toto obmedzenie má trvalý a nezvratný zásah do jeho vlastníctva umiestnením stavby - vodovodnej prípojky. Správny súd v tomto nezákonnosť neidentifikoval, pričom ho odkázal na vznik vecného bremena podľa § 20 zákona o verejných vodovodoch.

45. V súvislosti s nastolenou problematikou kasačný súd pripomína, že v zmysle čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej ako „Ústava“) vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. Právny poriadok Slovenskej republiky pozná viaceré právne úpravy, ktoré zohľadňujú najmä špecifické potreby zefektívnenia procesu vyvlastnenia, pričom vo všeobecnosti platia Ústavou stanovené kritériá vyvlastnenia ako aj obmedzenia vlastníckeho práva, ktoré sú pre obe formy zásahu do vlastníckeho práva rovnaké.

46. Zákon o vyvlastňovaní, ktorý bol zákonným podkladom pre obmedzenie vlastníckeho práva sťažovateľa, upravuje odňatie vlastníckeho práva, obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku alebo k stavbe, zriadenie, obmedzenie, zrušenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku

alebo ku stavbe, obmedzenie, zrušenie práv tretích osôb k pozemku alebo ku stavbe (§ 1 zákona o vyvlastňovaní). Rovnako aj tento zákon umožňuje vyvlastniť (alebo obmedziť vlastnícke právo) len v nevyhnutnej miere, vo verejnom záujme na účel ustanovený zákonom, za primeranú náhradu, a ak cieľ vyvlastnenia nemožno dosiahnuť dohodou alebo iným spôsobom. Zákonodarca zdôraznil, že verejný záujem na vyvlastnení sa musí preukázať vo vyvlastňovacom konaní (§ 2 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní).

47. Ako správne uviedol správny súd, citovaný zákon jasne odlišuje „odňatie“ a „obmedzenie“ vlastníckeho práva. Zásah do vlastníckeho práva vlastníka pozemku alebo stavby tak môže mať charakter buď trvalého zásahu, t. j. pre pôvodného vlastníka s trvalými a nezvratnými následkami tohto zásahu v podobe straty tohto vlastníckeho práva (prechod vlastníckeho práva) a môže mať aj formu zásahu v podobe obmedzenia niektorého z atribútov vlastníckeho práva, ktorými sú oprávnenie vlastníka veci predmet svojho vlastníctva nerušene držať, užívať, požívať a disponovať (nakladať) s ním, pričom toto obmedzenie môže mať aj dočasný charakter. Nútené obmedzenie či odňatie vlastníckeho práva podľa zákona o vyvlastňovaní je pritom možné len na základe rozhodnutia o vyvlastnení.

48. V tu posudzovanej veci vyvlastniiteľ (ďalší účastník 1) svojím návrhom žiadal o obmedzenie vlastníckeho práva sťažovateľa na pozemky v dočasnom zábere stavby do jedného roka, pričom tento má plynúť odo dňa zahájenia prác na preložke inžinierskych sietí. Pozemky podľa vyvlastniiteľa budú/mali byť po skončení prác uvedené do pôvodného stavu. Pozemky ako dočasný záber do jedného roka budú/majú slúžiť najmä pre objekt č. 310- 10 vodovodná prípojka pre odpočívadlo Valaliky, 677-00 - ochrana diaľkových káblov ŽSR v kilometri 11,076 R2 (návrh vyvlastniiteľa zo dňa 16. októbra 2018). Pred týmto návrhom zaslal vyvlastniiteľ sťažovateľovi ponuku na uzatvorenie nájomnej zmluvy a zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena zo dňa 27. augusta 2018, ktorých predmetom mal byť prenájom časti nehnuteľností vo vlastníctve sťažovateľa na dobu jedného roka a odplatné zriadenie vecného bremena in rem - práva trvalého umiestnenia a uloženia inžinierskych sietí a práva vstupu, prechodu a prejazdu za účelom vykonávania opráv, úprav a údržby preložky inžinierskych sietí. Je tak nesporné, že vyvlastniiteľ mal záujem o obmedzenie vlastníckeho práva sťažovateľa, nie jeho odňatie a zriadenie vecných bremien.

49. Príslušný orgán rozhoduje o obmedzení vlastníckeho práva rozhodnutím o vyvlastnení podľa § 13 zákona o vyvlastňovaní (pojem vyvlastnenie na účely zákona o vyvlastňovaní zahŕňa všetky formy núteného zásahu do vlastníckeho práva - teda aj obmedzenie a odňatie vlastníckeho práva), a to tak, že rozhodne samostatnými výrokmi o vyvlastnení práv k pozemku a o náhrade za vyvlastnenie. Vo výroku o vyvlastnení vyvlastňovací orgán (v podstatnom na účely obmedzenia vlastníckeho práva) určuje účel vyvlastnenia vo verejnom záujme, rozhodne o obmedzení vlastníckeho práva k pozemkom alebo o vzniku, obmedzení, alebo zániku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku, určí v akej lehote a akým spôsobom je vyvlastniiteľ povinný začať s užívaním pozemku na účel, na ktorý sa vyvlastnil, rozhodne o uplatnených námietkach účastníkov vyvlastňovacieho konania a o povinnosti nahradiť trovy konania (§ 13 ods. 2 zákona o vyvlastňovaní). Rozhodnutie o vyvlastnení musí obsahovať aj označenie geometrického plánu, ktorý je podkladom na vyvlastnenie, ak sa navrhuje vyvlastniť časť pozemku alebo časť stavby (§ 13 ods. 4 písm. c) zákona o vyvlastňovaní). V súvislosti so zákonom predpokladaným obsahom rozhodnutia o vyvlastnení kasačný súd poukazuje na to, že výrok rozhodnutia orgánu verejnej správy je najdôležitejšou jeho časťou. Ako výsledok aplikácie hmotnoprávných ustanovení na zistený skutkový stav veci obsahuje rozhodnutie o predmete konania, a preto musí byť dostatočne jasný, konkrétny a zrozumiteľný, aby z neho bolo možné zistiť, o čom a ako bolo rozhodnuté. Iba taký výrok rozhodnutia, ktorý obsahuje zákonom určené náležitosti, môže vyvolať zákonom predpokladané hmotnoprávne účinky. V preskúmvanej veci to znamená, že len výrok zodpovedajúci zákonným požiadavkám v zmysle § 13 zákona o vyvlastňovaní môže vyvolať účinky vyvlastnenia, v tomto prípade dočasného obmedzenia vlastníckeho práva. Povinnosť jasného a bezrozporného výroku rozhodnutia o vyvlastnení je pritom umocnená tým, že ide o významný zásah do vlastníckych práv vyvlastňovaného, ktorý je považovaný za krajné riešenie vo verejnom záujme.

50. Nadväzujúc na citované ustanovenia zákona o vyvlastňovaní kasačný súd poukazuje na to, že povinnou súčasťou výroku o vyvlastnení je aj rozhodnutie o obmedzení vlastníckeho práva k pozemku (§ 13 ods. 2 písm. b) bod 2 zákona o vyvlastňovaní) alebo o vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku (§ 13 ods. 2 písm. b) bod 3 zákona o vyvlastňovaní). Nútené obmedzenie vlastníckeho práva tak môže spočívať v dočasnom určení obmedzujúcich dispozícií majetkom alebo v trvalom odňatí časti práv, ktoré sú obsiahnuté v práve vlastníť majetok. Vlastník môže prísť o právo majetok držať, užívať, požívať plody a úžitky a nakladať s ním, pričom aspoň jeden z týchto prvkov obsahu vlastníckeho práva mu musí zostať zachovaný. Všetky štyri prvky obsahu vlastníckeho práva sú navzájom rovnocenné v tom zmysle, že zachovanie aspoň jedného z nich v obsahu vlastníckých práv vylučuje kvalifikáciu obmedzujúceho zásahu do vlastníctva ako vyvlastnenia (pozn. kasačného súdu -

odňatia vlastníckych práv) (DRGONEC, Ján. Čl. 20. In: DRGONEC, Ján. Ústava Slovenskej republiky. 2. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019). Pri obmedzení vlastníctva nedôjde k zmene osoby vlastníka. Dôjde len k zásahu do rozsahu oprávnení vyplývajúcich z obsahu ústavou zaručeného práva vlastníť majetok (II. ÚS 8/97, nález z 26. marca 1997, ZNUÚS 1997, s. 79). Okrem rozhodnutia o obmedzení vlastníckeho práva je povinnou súčasťou výroku aj účel vyvlastnenia.

51. V tu posudzovanej veci vyvlastňovací orgán rozhodol o obmedzení „vlastníckeho práva na dobu určitú - dočasný záber do jedného roka“ na účel „realizácie verejnoprospešnej líniovej stavby „R2 Šaca-Košické Oľšany“, objekt č. 310-10-Vodovodná prípojka pre odpočívadlo Valaliky, objekt č. 677-00-Ochrana diaľkových káblov ŽSR v km 110,076 R2“. Podľa kasačného súdu však uvedený výrok nezodpovedá zákonným požiadavkám stanoveným v § 13 zákona o vyvlastňovaní a je zároveň nejasný a rozporný.

52. Ako už bolo vyššie uvedené, obsahom vlastníckeho práva je právo vlastníka vec vo vlastníctve držať, užívať ju, požívať jej plody a úžitky a nakladať s ňou podľa vlastného uváženia, pričom takto stanovený obsah vlastníckeho práva sťažovateľa k dotknutému pozemku nebol až do rozhodnutia o vyvlastnení obmedzený. Preto, ak bolo príslušnými orgánmi rozhodnuté len o „obmedzení vlastníckeho práva na dobu určitú - dočasný záber na jeden rok“, nevyplýva z neho konkrétna forma obmedzenia vlastníckeho práva sťažovateľa. Inak povedané, z napadnutého rozhodnutia nie je vôbec zrejmé, ako bolo právo sťažovateľa obmedzené, resp. aká časť práv, ktoré sú obsiahnuté v práve vlastníť majetok, mu bola dočasne obmedzená. Ak mali príslušné orgány záujem na obmedzení práva sťažovateľa dotknutú časť pozemku iba užívať na určitú dobu, bolo povinnosťou vo výroku uviesť konkrétnu formu obmedzenia jeho vlastníckeho práva, napr. vo forme zriadenia vecného bremena - práva užívania geometrickým plánom stanovenej časti pozemku na vymedzený čas. Ustálenie obsahu požiadavky/návrhu vyvlastniteľa je primárnou povinnosťou správneho orgánu, pričom kasačný súd poukazuje na to, že vyvlastniťel mal záujem podľa návrhu uzavrieť nájomnú zmluvu a používa pojem dočasný záber, ktorý je charakteristický pre dočasné užívanie poľnohospodárskych pozemkov potrebné v čase výstavby, ako sú napr. manipulačný priestor či zariadenie staveniska a súvisí s možnosťou použitia pozemku bez rozhodnutia o dočasnom odňatí pozemkov z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v zmysle § 18 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Bez obmedzenia konkrétnej formy/foriem novej realizácie vlastníckeho práva sťažovateľa nezodpovedá výrok prvostupňového rozhodnutia zákonným požiadavkám na obsahové náležitosti rozhodnutia o vyvlastnení v zmysle § 13 ods. 2 písm. b) bod 2. zákona o vyvlastňovaní.

53. Uvedené platí o to viac, že vlastnícke právo sťažovateľa bolo obmedzené na účel „realizácie“ objektov (vodovodnej prípojky a ochrany diaľkových káblov ŽSR), pričom minimálne v prípade vodovodnej prípojky si bol vyvlastňovací orgán, ako aj žalovaný, vedomý toho, že bude uložená do zeme. V rozhodnutí o vyvlastnení však nie je ani zmienka o tom, že by malo dôjsť aj k obmedzeniu vlastníckeho práva sťažovateľa za účelom realizácie/umiestnenia stavby, čo sťažovateľ namietal.

54. Kasačný súd poukazuje na to, že samotný žalovaný na námietky sťažovateľa v napadnutom rozhodnutí uvádza, že v tu posudzovanom konaní šlo len o dočasné obmedzenie daných dielov predmetného pozemku, a to „z dôvodu vlastného procesu výstavby týchto dvoch stavebných objektov“, pričom vyvlastniťel žiadal len obmedzenie vlastníckych práv. Napriek všeobecnej žiadosti vyvlastniteľa, ktorá jasne smerovala aj k realizácii dotknutých stavieb, však bolo povinnosťou správnych orgánov obmedzenie vlastníckych práv sťažovateľa jasne a riadne špecifikovať a právne správne posúdiť v súvislosti s požadovaným účelom, aby z rozhodnutia o vyvlastnení bol zrejmý účel vyvlastnenia a s tým spojené oprávnenia vyvlastniteľa ako aj obmedzenia sťažovateľa, a to v súlade s v tom čase účinnou právnou úpravou.

55. Ak žalovaný, ako aj správny súd, odkazujú, že ďalšie právne povinnosti vo vzťahu k predmetným stavebným objektom budú riešené až po ich zameraní porealizačným geometrickým plánom s tým, že sťažovateľovi bude uhradená zodpovedajúca odplata za zriadenie vecného bremena, pričom táto otázka je riešená zákonodarcom podľa § 20 zákona o verejných vodovodoch zriadením ex lege vecného bremena ohľadne vstupu prevádzkovateľa vodovodného potrubia na cudziu parcelu, s uvedenými závermi sa kasačný súd nemôže bez ďalšieho stotožniť.

56. Podľa § 20 ods. 1 písm. a) zákona o verejných vodovodoch vlastník verejného vodovodu, vlastník verejnej kanalizácie alebo ich prevádzkovateľ je oprávnený okrem iného v nevyhnutnej miere vstupovať na cudzie nehnuteľnosti v súvislosti s projektovaním, zriaďovaním, rekonštrukciou, modernizáciou, prevádzkovaním alebo na účely opráv a údržby verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie a ich pásiem ochrany, vodovodných a kanalizačných prípojok vrátane potrebných kontrolných a ochranných zariadení a oporných a vytyčovacích bodov.

57. Podľa § 21 zákona o verejných vodovodoch ak nemožno zriadiť verejný vodovod alebo verejnú kanalizáciu na cudzej nehnuteľnosti prostredníctvom prevodu alebo prechodu vlastníckeho práva alebo práva vecného bremena, možno vo verejnom záujme potrebnú nehnuteľnosť alebo práva k nej, ak ju nemožno získať dohodou, vyvlastniť podľa všeobecného predpisu.

58. V súvislosti s uvedeným odkazom žalovaného ako aj správneho súdu na zákonné vecné bremeno podľa zákona o verejných vodovodoch kasačný súd poukazuje na to, že uvedené právne posúdenie nezohľadnilo relevantné okolnosti veci. V prvom rade kasačný súd upriamuje pozornosť na to, že vyvlastňovacie konanie sa týkalo stavby - objektu č. 310-10-Vodovodná prípojka pre odpočívadlo Valaliky a nie stavby verejného vodovodu. Kasačnému súdu síce neuniklo, že vyvlastiteľ ako aj správny súd opakovane používajú pojem „vodovod“ v súvislosti s dotknutou stavbou, uvedené však nekorešponduje s jej označením v územnom rozhodnutí ako ani v rozhodnutí o vyvlastnení. Podľa § 3 ods. 4 písm. e) zákona o verejných vodovodoch pritom za verejný vodovod ani jeho súčasť sa nepovažujú vodovodné prípojky. Rovnako, Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (ďalší účastník 1), pre ktorú je vydané územné rozhodnutie a ktorá je realizátorom stavby, nie je ani vlastníkom verejného vodovodu a ani jeho prevádzkovateľom, a preto sa na ňu ustanovenie § 20 zákona o verejných vodovodoch nevzťahuje a v prospech nej zákonné vecné bremeno nevzniká. Kasačný súd tiež poukazuje na to, že otázku následného vstupu či vykonávania opráv na dotknutej vodovodnej prípojke je potrebné jasne odlíšiť od samotného umiestnenia dotknutej stavby. Hoci v oboch prípadoch ide o obmedzenia vlastníckeho práva, majú rozličný rozsah a korešpondujú im iné oprávnenia vyvlastníteľa. Uvedené skutočnosti neboli pri odkaze na ustanovenie § 20 zákona o verejných vodovodoch zohľadnené, čo spôsobuje, že napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj správneho súdu sú nepreskúmateľné a sťažovateľ dôvodne namieta, že rozhodnutie o vyvlastnení nerieši otázku umiestnenia dotknutej vodovodnej prípojky a jej trvalý charakter.

59. Skutočnosť, že stavebník/vyvlastiteľ disponuje rozhodnutím o umiestnení stavby, totiž ešte neznamená, že má práva k pozemku, na ktorom má byť stavba umiestnená, ako mylne uvádza správny súd. Práva k pozemku, ak nie sú konštituované zmluvným vzťahom alebo iným zákonným oprávnením (napr. zákonné vecné bremeno), musia byť v rozhodnutí o vyvlastnení presne a jasne definované, aby jednak vyvlastiteľ poznal obsah svojich oprávnení a na druhej strane vyvlastnený obsah svojich obmedzení a aby tak bolo presne a jasne rozhodnuté o obmedzení jeho vlastníckeho práva. Podkladom pre obmedzenie je samozrejme územné rozhodnutie, ktoré oprávňuje k umiestneniu stavby, ale nekonštituuje aj práva k pozemku a povinnosť vyvlastneného umiestnenie strpieť. Ak teda bolo účelom obmedzenia vlastníckeho práva sťažovateľa umiestnenie konkrétnych objektov na pozemku v jeho vlastníctve, a práva k pozemku na umiestnenie stavby mu nevyplývali priamo zo zákona, bolo povinnosťou príslušných orgánov o takomto obmedzení riadne rozhodnúť - napr. formou zriadenia vecného bremena - obmedzenia sťažovateľa - strpieť v rozsahu stanovenom geometrickým plánom umiestnenie stavby. V súvislosti s daným obmedzením potom prichádza do úvahy aj otázka dočasnosti daného obmedzenia, na ktoré správne poukazuje sťažovateľ, keď stavba bude na pozemku sťažovateľa umiestnená natrvalo. Uvedená špecifikácia rozsahu obmedzení zasahujúcich do práva vlastníť majetok sťažovateľa však v rozhodnutí o vyvlastnení, ktoré odobril žalovaný a správny súd, úplne absentuje.

60. Vzhľadom na uvedené závery kasačného súdu, keď na rozdiel od správneho súdu vyhodnotil rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o vyvlastnení, ako nezákonné z dôvodu rozporu s ustanovením § 13 zákona o vyvlastňovaní a nepreskúmateľné, pričom rozhodnutie o vyvlastnení je zmätočné a rozporné, a tým zasahujúce do práva sťažovateľa vlastníť majetok, rozhodol o zmene rozhodnutia správneho súdu a o zrušení rozhodnutia žalovaného.

61. Kasačný súd si je vedomý toho, že sťažovateľ vznášal ďalšie námietky, ktoré sa týkali nevyhnutnej miery obmedzenia vlastníckeho práva sťažovateľa, priaznivejšieho prechodu vlastníckeho práva a výšky priznanej primeranej náhrady, zodpovedanie týchto by však vzhľadom na zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovaného pre nezákonnosť prejavujúcu sa v nezákennom a nejasnom vymedzení obmedzenia vlastníckeho práva sťažovateľa, teda v jeho základe, bolo predčasné. Úlohou žalovaného bude totiž v ďalšom konaní jasne a presne vymedziť účel vyvlastnenia a s tým súvisiacu formu obmedzenia vlastníckeho práva sťažovateľa a k tomu zodpovedajúce práva vyvlastníteľa, keď až na základe tohto vymedzenia sa bude môcť znova vysporiadať s otázkou nevyhnutnej miery obmedzenia vlastníckeho práva sťažovateľa, či prípadného priaznivejšieho prechodu vlastníckeho práva alebo výšky priznanej náhrady.

62. Na základe uvedeného kasačný súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o vyvlastnení, trpí takými vadami nezákonnosti, ktoré odôvodňujú jeho zrušenie.

63. Vysporiadanie sa správneho súdu s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa absencie odôvodnenia verejného záujmu na vyvlastnení vyhodnotil kasačný súd ako právne správne. Povinnosťou sťažovateľa bolo v správnej žalobe určiť všetky žalobné body, pričom podľa § 183 SSP bol oprávnený tieto doplniť

len v lehote ustanovenej na podanie žaloby. Z uvedeného dôvodu sa touto námietkou správny súd nebol povinný vysporiadať a túto povinnosť nemá ani kasačný súd, keď kasačná sťažnosť je neprípustná, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom (§ 439 ods. 3 písm. b) SSP). 64. K namietanej výške požadovanej náhrady kasačný súd uvádza, že hoci túto námietku meritórne neposudzoval z dôvodov vyššie uvedených, upriamuje pozornosť žalovaného na rozhodnutie kompetentného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 18Skomp/9/2022 zo dňa 25. januára 2023, ktorý uviedol, že súkromnoprávny nárok na náhradu za vyvlastnenie sa môže stať predmetom dvoch samostatných súdnych konaní - na jednej strane ho možno uplatniť v civilnom sporovom konaní, na druhej strane však môže byť tento nárok aj predmetom správneho súdneho konania v rozsahu, v akom bol priznaný rozhodnutím vyvlastňovacieho orgánu, pretože toto rozhodnutie možno preskúmať na základe správnej žaloby. Z uvedeného vyplýva, že žalobca môže v správnom súdnom konaní v rámci žalobných bodov namietať určité procesné pochybenia orgánu verejnej správy, ktoré by mohli mať vplyv na zákonnosť výroku o určení náhrady za vyvlastnenie v zmysle § 13 ods. 3 písm. a) zákona o vyvlastňovaní. K takýmto procesným pochybeniam možno zaradiť vady týkajúce sa procesného postupu orgánu verejnej správy pri vydávaní rozhodnutia ako napr. to, že orgán verejnej správy nepostupoval v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, že odňal účastníkom konania možnosť oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia, že nezaobstaral zákonom požadované podklady potrebné pre rozhodnutie, že nedodrжал postup v zmysle § 4 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní, prípadne že výrok jeho rozhodnutia neobsahoval zákonom predpísané náležitosti (rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Sžk/19/2021 zo dňa 14. augusta 2025). Uvedené možno vzťahnúť aj na konanie o odvolaní, keď námietky týkajúce sa procesných pochybení pri zaobstaraní znaleckého posudku by mal posúdiť aj odvolací orgán. Či o takéto námietky išlo/ide v tomto konaní, vyhodnotí v ďalšom konaní žalovaný.

65. Ak správny súd v napadnutom rozsudku uviedol, že označenie geometrického plánu je povinnou náležitosťou rozhodnutia iba v prípade „rozhodnutia o vyvlastnení“, t. j. o prechode vlastníckeho práva, ide o nesprávny právny názor. Ako už kasačný súd uviedol vyššie (bod 49), pojem „vyvlastnenie“ na účely zákona o vyvlastňovaní zahŕňa všetky formy núteného zásahu do vlastníckeho práva - teda aj obmedzenie a odňatie vlastníckeho práva. Ustanovenie § 13 ods. 2 zákona o vyvlastňovaní, ktoré určuje náležitosti rozhodnutia o vyvlastnení, jasne uvádza, že výrokmi o „vyvlastnení“ vyvlastňovací orgán rozhodne o prechode či obmedzení vlastníckeho práva, preto povinnosť označenia geometrického plánu, ktorý je podkladom na vyvlastnenie, ak sa navrhuje vyvlastniť časť pozemku alebo časť stavby (§ 13 ods. 4 písm. c) zákona o vyvlastňovaní), sa nepochybne týka aj prípadu, ak rozhodnutím o vyvlastnení je rozhodnuté o obmedzení vlastníckych práv. Uvedená požiadavka je zásadná aj z toho dôvodu, že označenie geometrického plánu sa zapisuje aj do katastra nehnuteľností v súvislosti so zriadením vecného bremena a určuje presný rozsah zásahu do vlastníckeho práva vyvlastneného. Uvedenú námietku sťažovateľa preto vyhodnotil kasačný súd ako dôvodnú. V ďalšom konaní preto žalovaný zabezpečí, aby v rozhodnutí o vyvlastnení bol v súlade s § 13 ods. 4 písm. c) zákona o vyvlastňovaní označený geometrický plán, ktorý je podkladom na vyvlastnenie - obmedzenie vlastníckeho práva sťažovateľa.

66. Naopak, námietku sťažovateľa, že správny súd nevykonával ním navrhované dokazovanie formou obhliadky, vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodnú. Ako správne uviedol správny súd, vykonanie tohto dôkazu, ktoré sa týka už fázy vykonávania stavebného povolenia a dodržiavania rozhodnutia o vyvlastnení, by nemalo žiadny vplyv na preskúmanie zákonnosti tu posudzovaného rozhodnutia o vyvlastnení. Tiež, ak sťažovateľ odkazuje na rozhodnutie Správneho súdu v Košiciach sp. zn.: KE-7S/59/2022 zo dňa 22. novembra 2023 v obdobnej veci sťažovateľa, pričom týmto rozhodnutím nie je kasačný súd viazaný a navyše sťažovateľ proti nemu nepodal kasačnú sťažnosť.

V.

Záver

67. Sumarizujúc vyššie uvedené skutočnosti dospel kasačný súd k tomu záveru, že napadnutý rozsudok správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP), rovnakou vadou (nezákonnosťou) podľa zistení kasačného súdu trpí aj rozhodnutie žalovaného (§ 191 ods. 1 písm. c) SSP). Keďže správny súd žalobu sťažovateľa zamietol, kasačný súd postupom podľa § 462 ods. 2 SSP a § 191 ods. 1 písm. c) SSP zmenil napadnutý rozsudok správneho súdu tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

68. V ďalšom konaní bude žalovaný postupovať spôsobom načrtnutým kasačným súdom vyššie (najmä body 61 až 65). Žalovaný je pritom viazaný vyjadreným právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP).

69. Návrh sťažovateľa na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti podľa § 447 ods. 1 SSP kasačný súd zamietol. Urobil tak preto, lebo pristúpil priamo k jej meritórnemu posúdeniu a vo veci rozhodol.

70. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že plne úspešnému žalobcovi/sťažovateľovi priznal právo na úplnú náhradu trov kasačného konania, ako aj trov konania pred správny súdom (§ 175 ods. 1 SSP). O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP). Ďalším účastníkom konania podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 169 SSP nepriznal právo náhradu trov konania, keďže im nebola súdom v konaní uložená žiadna právne vynúiteľná povinnosť.

71. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0. V prípade, že príslušný orgán vydáva rozhodnutie o vyvlastnení podľa § 13 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim, ktorým obmedzuje vlastnícke právo vyvlastneného, je povinný okrem iného vo výroku určiť, v akom rozsahu sa vlastnícke právo vyvlastneného obmedzuje, resp. ktorých prvkov obsahu vlastníckeho práva sa obmedzenie týka.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.